EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.4.2021.
COM(2021) 250 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par jaunu finansēšanas stratēģiju *NextGenerationEU* finansēšanai

IEVADS

Atveseļošanas instrumenta *NextGenerationEU (NGEU*) mērķis ir novērst koronavīrusa pandēmijas radīto tiešo ekonomisko un sociālo kaitējumu un padarīt Eiropu zaļāku, digitālāku, noturīgāku un labāk sagatavotu pašreizējām un gaidāmajām problēmām. Tas ir spēcīga un inovatīva reakcija pandēmijas radītā ekonomiskā kaitējuma mazināšanai, vienlaikus palīdzot ES ekonomikai virzīties uz jaunu zaļās un digitālās izaugsmes modeli. *NextGenerationEU* ES ekonomikā iepludinās līdz 806 miljardiem euro — 5 % no ES IKP — izdevumu un aizdevumu veidā. Komisija ES vārdā aizņemsies sākotnējās summas, izmantojot finansēšanas operācijas starptautiskajos kapitāla tirgos 2021.–2026. gadā. ES piesaistīto finansējumu dalībvalstis atmaksās tieši (aizdevumus) vai no ES budžeta (neatmaksājamu atbalstu) vēlākais līdz 2058. gada decembrim[1].

Komisijai laikposmā līdz 2026. gada beigām būs jāveic finansēšanas darījumi līdz 150-200 miljardu euro apmērā gadā. Šī summa ir pielīdzināma lielāko dalībvalstu finansējuma vajadzībām. Šajā paziņojumā ir izklāstīta sīki izstrādāta un labi organizēta finansēšanas stratēģija, kam jānodrošina, ka šīs lielās summas ir pieejamas tieši tad, kad tas ir nepieciešams. Paziņojumā Komisija tiek aicināta pārskatīt, kā tā piesaista līdzekļus, emitējot obligācijas.

Tiek veikti juridiskie un institucionālie sagatavošanās pasākumi *NextGenerationEU* nolūkā. Dalībvalstis drīz pabeigs apstiprināt lēmumu par pašu resursiem[2], kas ir nepieciešams, lai ES varētu aizņemties tirgos. Darbs pie tā, lai īstenotu Savienības politiku un valstu atveseļošanas plānus, ko finansēs no *NGEU*, sekmīgi virzās uz priekšu.

Līdz 2021. gada jūnijam Komisija būs gatava sākt līdzekļu mobilizēšanu, lai tie būtu pieejami *NextGenerationEU* izdevumu finansēšanai, tiklīdz būs stājies spēkā lēmums par pašu resursiem.

Šis paziņojums ir pieņemts saskaņā ar Padomes Lēmuma 2020/2053 5. panta 3. punktu, kurā noteikts, ka Komisijai ir jāizveido vajadzīgā kārtība aizņēmumu operāciju pārvaldībai un regulāri un vispusīgi jāinformē Eiropas Parlaments un Padome par visiem tās parādu pārvaldības stratēģijas aspektiem.

Līdztekus šim paziņojumam Komisija šodien pieņēma lēmumu par *NGEU* pārvaldības kārtību un riska pārvaldības sistēmām un Komisijas lēmumu par primāro tirgotāju tīklu.

1. KĀPĒC IR VAJADZĪGA JAUNA FINANSĒŠANAS PIEEJA?

Ir vajadzīga jauna finansēšanas pieeja, jo Komisijas tradicionāli izmantotās finansēšanas metodes bija paredzētas mazākām finansējuma vajadzībām. Ar šo finansēšanas stratēģiju tiek nodrošināts, ka daudz lielākas summas, kas nākotnē būs nepieciešamas, būs pieejamas dalībvalstīm vai Savienības politikas jomām, kad tās paredzēts piešķirt. Lai ievērotu pareizas finanšu pārvaldības principu (LESD 317. pants), *NextGenerationEU* īstenošanai ir jāgarantē, ka Savienība var laikus izpildīt maksājumu saistības un nav spiesta piesaistīt kapitālu nelabvēlīgos tirgus apstākļos, radot nevajadzīgas izmaksas.

[1] Ja līdz 2028. gada 1. janvārim būs pieejami jauni pašu resursi, tos izmantos, lai izdevumu komponenta atmaksu sāktu agrāk.

[2] Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu.

ES jau ilgu laiku ir augsti vērtējama dalībniece starptautiskajos kapitāla tirgos[3]. Starptautiskie ieguldītāji uzticas ES obligācijām, jo tām ir vairāki kredītaizsardzības līmeņi. Kopš pagājušā gada oktobra ES ir pastiprinājusi obligāciju emisijas darbības, piesaistot 75 miljardus euro, lai ar izdevīgiem nosacījumiem finansētu *SURE* aizdevumus 19 dalībvalstīm. Šīs operācijas tika veiktas kā kompensējošs finansējums. Šajā modelī ES aizņēmas saņēmēju dalībvalstu vārdā par labvēlīgām cenām (ņemot vērā tās augsto kredītspēju). Pēc tam ES izsniedz aizdevumus dalībvalstīm ar tādiem pašiem nosacījumiem. Šī pieeja bija piemērota iepriekšējām finansējuma vajadzībām un palīdzēja izveidot ES par augsti vērtētu emitentu kapitāla tirgos. Visi šie aizņēmumi tika veikti tikai ar sindicētu darījumu starpniecību, izmantojot īpaši izveidotu banku grupu, kas obligācijas paredz ieguldītājiem ar labākajiem pieejamajiem nosacījumiem.

Lai finansētu savus darījumus kapitāla tirgos, *NGEU* ir vajadzīga stingrāka pieeja šādu iemeslu dēļ:

1. piesaistāmās summas būs daudz lielākas — līdz 2026. gada beigām, iespējams, jāpiesaista līdz 806 miljardiem euro[4];
2. visām 27 dalībvalstīm ir tiesības saņemt dotācijas kopumā 407,5 miljardu euro[5] apmērā un aizdevumus apmērā līdz 386 miljardiem euro. Vēl 12,5 miljardi euro tiks piešķirti ES programmām uz konkurences pamata[6].

   Izmantojot kompensējošu pieeju, emisiju skaits būtu ievērojams, un tas radītu augstas darījumu izmaksas;
3. izmaksas grafiks ir sarežģīts, un tam ir zināma nenoteiktība. Jo īpaši attiecībā uz Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM), kas veido 90 % no kopējiem *NextGenerationEU* līdzekļiem, maksājumus katrai dalībvalstij veic divreiz gadā pēc tam, kad ir sasniegti ar reformu īstenošanu un investīcijām saistītie saskaņotie starpposma un galīgie mērķrādītāji;
4. aizņēmuma summu ES politikas finansēšanai attiecīgajā gadā maksimālā iespējamā atmaksa ir noteikta lēmumā par pašu resursiem, un šie atmaksājumi ir atkarīgi no turpmākajām maksājumu apropriācijām ES budžetā. Precīzs gada budžeta finansējums līdz šim nav zināms, tāpēc aizņēmumu politikā ir vajadzīga zināma elastība.

Tādēļ ir vajadzīga ļoti efektīva un elastīga finansēšanas sistēma, ar ko pastāvīgi var piesaistīt ievērojamas summas un kas spēj ātri reaģēt, ja rodas negaidītas izmaiņas pārslogotā izmaksu grafikā vai mainīgi tirgus apstākļi. Emitēto obligāciju termiņa profilam jābūt saskaņotam ar Savienības budžeta spēju atmaksāt līdzekļus ieguldītājiem pēc obligāciju atmaksas termiņa beigām.

[3] ES kopš 1970. gadiem emitē obligācijas, lai finansētu finansiālu palīdzību. Pašreizējās finansiālās palīdzības programmas, ko finansē Komisija, ietver makrofinansiālās palīdzības programmas kaimiņvalstīm un jaunattīstības valstīm, Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM) un maksājumu bilances mehānismu. Šo trīs programmu ietvaros ES kopumā ir neatmaksāti aizdevumi 54 miljardu euro apmērā. Emisijas apjoms pēdējos gados ir svārstījies no 500 miljoniem euro 2019. gadā līdz 30 miljardiem euro 2011. gadā.

[4] Visas summas šajā paziņojumā ir izteiktas faktiskajās cenās, jo tas atspoguļo faktiskos apjomus, ko Komisija aizņemsies sešu gadu periodā. Šīs summas atbilst apjomiem, kas ir noteikti lēmumā par pašu resursiem un izteikti 2018. gada cenās.

[5] Šī summa ietver valstu finansējumu saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM), Atveseļošanas palīdzību kohēzijai un Eiropas teritorijām (*React-EU*), Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Taisnīgas pārkārtošanās fondu.

[6] "Apvārsnis Eiropa", fonds *InvestEU*, Savienības civilās aizsardzības mehānisms – *rescEU*.

Lai risinātu šīs problēmas, Komisija īstenos "diversificētu finansēšanas stratēģiju"[7], kurā apvienots plašs finansēšanas instrumentu un finansēšanas metožu klāsts un kuras pamatā ir atklāta un pārredzama saziņa ar tirgus dalībniekiem. Šī finansēšanas stratēģija tiks veidota, balstoties uz lielu emitentu praksi dalībvalstīs, lai finansēšanas darījumu apjomu, grafiku un termiņu pielāgotu tirgus videi. Tas arī sniegs Komisijai lielāku elastību attiecībā uz vajadzību atmaksāt aizņēmumus pielāgošanu līdzekļiem, kas pieejami turpmākajos budžetos pēc 2028. gada. Tāpēc diversificēta finansēšanas stratēģija ļaus Komisijai finansēt *NextGenerationEU* ar zemāku izpildes risku un zemākām izmaksām dalībvalstīm un Eiropas nodokļu maksātājiem. Visbeidzot, šī stratēģija sniegs arī priekšrocības, kas attiecas uz Eiropas obligāciju tirgu stabilitāti un dziļumu, nodrošinot tiem euro denominētu drošu aktīvu ar dažādiem termiņiem.

2. ASTOŅI PANĀKUMU FAKTORI *NGEU* EMISIJAS PROGRAMMAI

Lai piesaistītu līdz 150-200 miljardiem euro gadā, Komisija finansēšanas darījumus veiks līdzīgā veidā tam, kā to dara lielās valstis. Obligācijas ar dažādiem termiņiem — no 3 gadiem līdz aptuveni 30 gadiem — tiks emitētas un regulāri izmantotas. Turklāt īstermiņa vērtspapīriem tiks izveidota ES parādzīmju programma[8]. Izsoles tiks pievienotas kā jauns emisijas formāts ES parādzīmju un ES obligāciju emisijai.

Lai emisijas darbības būtu veiksmīgas, jāpaļaujas uz viskvalificētāko ES uzraudzīto banku kopumu. Komisija pieliks pastāvīgas pūles, lai izveidotu institucionāli un ģeogrāfiski plašu ieguldītāju bāzi.

"Zaļās" obligācijas, kas emitētas *NGEU* ietvaros, vēl vairāk paplašinās ieguldītāju bāzi un nostiprinās ES vadošo pozīciju pasaulē zaļā finansējuma jomā euro denominētā tirgū. Diversificētā finansēšanas stratēģijā tiks ņemti vērā arī riska pārvaldības ierobežojumi, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību ar prognozējamu dzēšanas profilu saskaņā ar saistībām, kas noteiktas juridiskajā pamatā (lēmums par pašu resursiem). Refinansēšana tiks izmantota, lai pārvaldītu risku un vienmēr saglabātu Savienības kredītreitingu.

Diversificētās finansēšanas stratēģijas pamatā būs turpmāk minētie astoņi pīlāri.

2.1. Regulāru finansēšanas plānu publicēšana

NGEU parāda vērtspapīru emitēšana tiks veikta, pamatojoties uz ikgadējo aizņemšanās lēmumu, ko pieņems Komisija. Ar šo lēmumu tiks noteikta tās emisijas augšējā robeža, no kuras tiks finansēti maksājumi ES budžetā un aizdevumi dalībvalstīm, kā arī īstermiņa emisijas maksimālās summas. Šis aizņēmums tiks veikts, pamatojoties uz sešu mēnešu finansēšanas plāniem. Šajos finansēšanas plānos tiks izklāstīts, kā ES organizēs emisiju pārskata periodā. *NGEU* finansēšanas plānu pamatā būs regulāra un laicīga informācijas paziņošana par gaidāmajiem maksājumiem. Tajā tiks noteikti arī citi galvenie veicamā aizņēmuma finanšu parametri, piemēram, īstermiņa un ilgtermiņa finansējuma kombinācija

[7] Finansēšanas stratēģija vai parādu pārvaldības stratēģija ir "progresējošs vidēja termiņa plāns, kurā izklāstīts, kā [valsts struktūra] izpildīs parādu pārvaldības mērķus", kam parasti "jānodrošina, ka [valsts struktūras] finansēšanas vajadzības un tās maksājumu saistības tiek izpildītas ar viszemākajām iespējamām izmaksām" — skatīt "*Government Debt Management: Designing Debt Management Strategies*", Pasaules Banka (2017. gads). Tāpēc finansēšanas stratēģija ir parādu pārvaldības procesa elements, un tās mērķis ir saistīts ar parādu pārvaldības mērķiem.

[8] Izmantojot jaunu ES parādzīmju programmu vērtspapīriem, kuru sākotnējais termiņš ir mazāks par 1 gadu.

attiecīgajam periodam, īstenojamā ilgtermiņa finansējuma maksimālais vidējais dzēšanas termiņš un paredzamās vidējās likviditātes augšējā robeža, ko jātur rezervēs.

Sniedzot skaidru signālu par orientējošo maksimālo aizņēmuma summu turpmākajiem sešiem mēnešiem, ikgadējais aizņemšanās lēmums un *NGEU* finansēšanas plāns nodrošinās ieguldītājiem emisiju prognozējamību, vienlaikus saglabājot elastību un nodrošinot tirgu pārredzamību. Ieguldītājiem ir vajadzīga informācija par emisiju plānojumu, lai varētu sagatavot investīciju plānošanu no savas puses un nodrošināt *NGEU* emisijas veiksmīgu apguvi par zemākām izmaksām. *NGEU* finansēšanas plānam būtu arī jākalpo par pamatu informācijai, ko Komisija paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei[9], kā arī saziņai ar tirgiem un sabiedrību.

2.2. Efektīva koordinācija ar valstu un vienādranga emitentiem

NextGenerationEU finansēšanas plānu publicēšana arī atvieglos saskaņošanu ar vienādranga pārvalstiskiem un valsts parāda pārvaldības birojiem, kas arī īsteno lielas emisijas programmas, lai apmierinātu savas finansējuma vajadzības. Laba koordinācija starp *NGEU* emisijām, dalībvalstīm un Eiropas iestādēm būs izšķiroša, lai novērstu tirgus pārslodzi konkrētos periodos. Izmantojot *SURE* programmu, Komisija ir izveidojusi efektīvus kanālus saziņai ar citiem emitentiem no ES. *NGEU* finansēšanas darījumu paredzamība, tostarp regulāri *NGEU* izsoļu datumi, vēl vairāk uzlabos iedibināto koordināciju starp Komisiju, dalībvalstīm un ES pārvalstiskiem emitentiem[10].

2.3. Spēcīga likviditātes pārvaldība, lai saskaņotu ienākošās un izejošās naudas plūsmas

Galvenais kritērijs, lai novērtētu *NGEU* diversificētās finansēšanas stratēģijas panākumus, būs izvairīšanās no likviditātes nepietiekamības — situācijām, kad Komisijas rīcībā nav uzreiz līdzekļu, lai veiktu maksājumus *NextGenerationEU* ietvaros. Tas ievērojami traucētu politikas īstenošanu. Lai izvairītos no šādām situācijām, ir vajadzīga spēja pārvaldīt ienākošās un izejošās naudas plūsmas, izmantojot drošas un konkrētam nolūkam paredzētas likviditātes rezerves maksājumu veikšanai. Pastāvīga un stingra likviditātes plānošana nodrošinās, ka šīs likviditātes rezerves ir pietiekamas, lai izvairītos no likviditātes nepietiekamības, vienlaikus izvairoties no nevajadzīgiem un dārgiem naudas līdzekļu atlikumiem. Lai nodrošinātu, ka šīs kritiski svarīgās likviditātes rezerves nav pakļautas nekādam darījuma partnera riskam, tās tiks turētas Eiropas Centrālajā bankā. *NGEU* likviditātes rezerves tiks glabātas zemākajā nepieciešamajā līmenī, ņemot vērā gaidāmo maksājumu summas īstermiņā.

2.4. Spēcīgas izpildes spējas atsevišķu finansēšanas darījumu veikšanai

Darījumu biežumam un ievērojamam finansējuma apjomam ir nepieciešams izmantot plašāku darījumu formātu klāstu (sindicētus darījumus, izsoles, privātus vērtspapīru izvietojumus un papildu emisijas, pamatojoties uz esošām obligācijām) un lielākas spējas pārvaldīt darījumu skaitu un apvienojumu. Komisija stiprinās savas izpildes spējas šādās divās svarīgās jomās.

a) Eiropas primāro tirgotāju tīkls

Ievērojamās summas, ko Eiropas Savienība piesaistīs, izmantojot diversificēto finansēšanas stratēģiju, tiks īstenotas un atbalstītas, izveidojot Eiropas Savienības primāro tirgotāju tīklu (PT tīkls). Šis tīkls tiks veidots, pamatojoties uz valstu emitentu paraugpraksi. Primārie

[9] Kā paredzēts Padomes Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053 5. panta 3. punktā.
[10] Kā paredzēts Padomes Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053 5. panta 3. punktā.

tirgotāji, izmantojot kodificētu pienākumu un privilēģiju sistēmu, atbalstīs ES emisiju netraucētu izpildi un atbalstīs ES obligāciju likviditāti sekundārajā tirgū.

PT tīkla izveide ar skaidriem dalības kritērijiem nodrošinās pārredzamību attiecībā uz darījumu partneru atlasi ES darbībai primārajā tirgū. Noteikumi, lai kļūtu par primāro tirgotāju ES, un attiecības starp Komisiju un tās primāro tirgotāju tīklu ir noteikti Komisijas lēmumā, ar ko izveido primāro tirgotāju tīklu, kurš ir pieņemts kopā ar šo paziņojumu.[11]

Komisijas lēmumā par primāro tirgotāju tīklu ir noteikti galvenie atbilstības kritēriji uzņemšanai tīklā un no tā izrietošās dalībnieku tiesības un pienākumi. Ņemot vērā atbilstības kritērijus, plaša Eiropas pārraudzīto banku grupa var kļūt par PT tīkla daļu, vienlaikus nodrošinot, ka ES vērtspapīru primārais un sekundārais tirgus saņem atbalstu no spēcīga ES primāro tirgotāju tīkla Eiropas Savienībā. Ar Komisijas lēmumu tiek izsludināts uzaicinājums izteikt ieinteresētību par dalību ES primāro tirgotāju tīklā bankām, kuras jau ir ES valsts vai pārvalstiska primāro tirgotāju tīkla aktīvi dalībnieki. Ar šo lēmumu tiek arī izveidota taisnīga un objektīva metode, lai noteiktu, kuri primārie tirgotāji tiks apsvērti dalībai sindicētajos darījumos.

Šie primārie tirgotāji veidos grupu, no kuras Komisija izveidos sindikātus pirmajiem sindicētajiem darījumiem *NextGenerationEU* ietvaros. Šī grupa arī iespējami ātri saņems piekļuvi izraudzītajai izsoles platformai, lai no septembra tā varētu piedalīties *NGEU* obligāciju izsolēs.

b) Mūsdienīga izsoles platforma

Obligāciju un ES parādzīmju izsolīšana būs svarīga *NGEU* finansēšanas stratēģijas daļa un jauns elements ES finansēšanas darījumos. Izsoles ir izmaksu ziņā efektīva parāda vērtspapīru emitēšanas metode un vienīgais veids, kā emitēt ES parādzīmes. Lai gan sindicētie darījumi vismaz sākotnējos posmos joprojām būs *NGEU* emisijas programmas galvenais balsts, spēja ātri un lēti piesaistīt naudu izsolēs ievērojami uzlabos Komisijas spēju apkalpot savas *NGEU* maksājumu vajadzības.

Notiek darbs, lai septembrī sāktu *NGEU* izsoļu programmu un ES parādzīmju emisiju, balstoties uz valsts centrālās bankas nodrošinātiem izsoles platformas pakalpojumiem — šo platformu jau izmanto viens no lielākajiem Eiropas valstu emitentiem. Izvēlētie primārie tirgotāji vasaras laikā saņems piekļuvi izvēlētajai izsoles platformai, lai tie no septembra varētu piedalīties izsolēs. Pēc tam Komisija izveidos regulāru izsoļu programmu līdztekus sindicētajiem darījumiem.

2.5. Stabilas pārvaldības un riska pārvaldības sistēmas

Ņemot vērā nepieredzēti lielo darījumu apjomu un nepieciešamību pēc sīki izstrādātas finansēšanas stratēģijas, ir ārkārtīgi svarīgi, lai *NGEU* operācijām tiktu piemērots stabils un neatkarīgs riska pārvaldības un noteikumu ievērošanas satvars. Tas nodrošinās galveno uzņēmējdarbības procesu un ar tiem saistīto risku pienācīgu pārraudzību, lai tiktu nodrošināta pareiza finanšu pārvaldība un aizsargātas Savienības finanšu intereses.

Līdztekus šim paziņojumam Komisija šodien pieņēma lēmumu par *NGEU* pārvaldības kārtību un riska pārvaldības sistēmām[12]. Ar šo lēmumu izveido skaidru un stabilu pārvaldības un riska pārvaldības sistēmu, lai strukturētu galvenos lēmumu pieņemšanas procesus (piemēram, ikgadējo aizņemšanās lēmumu) un īstenošanas kārtību (finansēšanas plānu) un

[11] C(2021) 2500.
[12] C(2021) 2502.

spējas (piemēram, izsoles). Tajā arī noteikti principi un struktūras, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu visu *NGEU* finanšu operāciju stingru un neatkarīgu pārraudzību, pamatojoties uz funkciju un pienākumu nodalīšanu. Turklāt šajā lēmumā paredzēts, ka *NGEU* pagaidu likviditātes rezerves jātur īpašā kontā ECB kā svarīgs aizsardzības pasākums pret *NGEU* likviditātes riskiem.

Risku direktors būs šīs riska pārvaldības sistēmas centrālais pīlārs. Risku direktoram vajadzētu būt atbildīgam par augsta līmeņa riska un atbilstības politikas izstrādi, kurā noteiktas riska pārvaldības pamatnostādnes *NGEU* diversificētai finansēšanas stratēģijai un ieviestas sistēmas šo risku uzraudzībai un ziņošanai par tiem. Informācijas un ziņošanas plūsmas šajā sistēmā tiks veidotas tā, lai nodrošinātu neatkarību, pārredzamību un pārskatatbildību. Sistēma nodrošinās visu darījumu pamatotību un revidējamību.

2.6. Atbalsta, maksājumu un grāmatvedības risinājumi, kas atbilst mērķim

Paplašinātajiem finansēšanas darījumiem ir nepieciešams pastiprināt Komisijas atbalsta un grāmatvedības funkcijas, lai nodrošinātu visu darījumu efektīvu izpildi, revidējamību un pārskatatbildību. Tas ietver sistēmas visu darījumu un saistīto grāmatvedības ierakstu uzskaitei, maksājumu apstrādi bez kļūdām un laicīgus darījumu norēķinus un saskaņošanu. Atbalsta funkcija jau tiek uzlabota, lai tā aptvertu visu *NGEU* programmas darbību norēķinus un administrēšanu, tostarp paplašināšanu līdz jauniem darījumu formātiem. Pārskatus un finanšu pārskatus sagatavos saskaņā ar Komisijas grāmatveža izstrādātiem noteikumiem un procedūrām. Finanšu pārskati tiks revidēti un konsolidēti Savienības gada budžeta pārskatos. Komisija izmanto izmēģinātu un pārbaudītu grāmatvedības programmatūru nolūkā izveidot visas vajadzīgās spējas, lai informācija par katru darījumu būtu pilnībā un pienācīgi uzskaitīta.

2.7. Labi pārvaldīti aizdevumi par izdevīgām cenām

ANM ietvaros dalībvalstīm var piešķirt aizdevumus līdz 386 miljardu euro apmērā. Šie aizdevumi tiek piešķirti tādā veidā, kas nodrošina, ka tie ir spēcīgs resurss atveseļošanas finansēšanai dalībvalstīs. *NGEU* diversificētā finansēšanas stratēģija ļaus Komisijai piedāvāt ilgtermiņa aizdevumus ar izdevīgiem nosacījumiem saņēmējām dalībvalstīm. Šo aizdevumu procentu likme būs salīdzinoši zema, jo tos finansēs no *NGEU* finansējuma kopfonda, kam ir gan ļoti augsts kredītreitings, gan daudz īsāks vidējais atmaksas termiņš nekā aizdevumiem. Šo aizdevumu pamatsummas atmaksu var arī sadalīt vienmērīgi laika gaitā, lai izvairītos no tā, ka saņēmējām dalībvalstīm konkrētā laikā ir pienākums atmaksāt lielas fiksētas summas. Pamatsummas atmaksas sākumu var atlikt līdz brīdim, kad dalībvalstis pilnībā būs pārvarējušas ekonomikas krīzi un gūs ienākumus no *NGEU* investīcijām un reformām (piemēram, par 10 gadiem).

Šāda pieeja termiņu un atmaksājumu pārvaldībai arī palīdzēs Komisijai pārvaldīt visus pamatā esošos riskus, ko šie aizdevumi var radīt budžetam, un tādējādi garantēs, ka tie ir stingri ierobežoti, pilnībā ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principus. Tā arī nodrošinās vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm, kas pieprasa aizdevumu, jo tās saņems aizdevumus ar vienādiem termiņiem un atmaksas nosacījumiem.

Šī pieeja aizdevumu cenas, termiņu un atmaksas grafiku noteikšanai tiks atspoguļota aizdevuma līgumos, ko Komisija parakstīs ar katru dalībvalsti, kura pieprasa aizdevumus.

2.8. Efektīva saziņa un ieguldītāju iesaistīšana

Lai ES aizņēmumu operācijas būtu veiksmīgas, izšķiroša nozīme ir skaidrai un atklātai saziņai ar ieguldītājiem. Šajā nolūkā Komisija izstrādā visaptverošu stratēģiju attiecībām ar ieguldītājiem un virkni instrumentu, lai radītu saikni ar savu ieguldītāju bāzi. Stratēģija uzlabos tiešo saziņu ar ieguldītājiem un aptvers stratēģiskās attiecības ar plašsaziņas līdzekļiem un klātbūtni sociālajos plašsaziņas līdzekļos.

Emitējot "sociālās obligācijas" *SURE* programmas ietvaros, Komisija pašlaik kļūst par nozīmīgu vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības (VSP) obligāciju emisijas emitentu. Lai efektīvāk pildītu šo uzdevumu, Komisija pārstrādā savu komunikācijas stratēģiju un ir labi pavirzījusies uz priekšu attiecībā uz ieguldītāju attiecību datubāzes ieviešanu. Ieguldītāju attiecību datubāzes izmantošana palīdzēs Komisijai strukturētākā veidā pārvaldīt savas attiecības ar svarīgiem ieguldītājiem. Tiks izdots arī biļetens par ES finansējumu, kas sniegs Komisijai iespēju regulāri un pārredzami sazināties ar ieguldītāju kopienu. Komisija arī aktīvi sazināsies ar svarīgiem ieguldītājiem visā pasaulē, izmantojot sistemātisku strukturētu apmeklējumu programmu ("road shows").

3. KĀDA IR PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA?

Komisija plāno būt gatava sākt *NGEU* emitēšanu, tiklīdz būs pabeigts lēmuma par pašu resursiem ratifikācijas process. Sagatavošanās darbi ir krietni pavirzījušies uz priekšu. Ir sasniegti četri būtiski starpposma mērķi:

1. pamatā esošā konta struktūra ir konfigurēta, galveno uzmanību veltot *NGEU* kontam Eiropas Centrālajā bankā, ar kuru Komisijas diskusijas ir beigu posmā. Tiek pabeigtas maksājumu shēmas, lai *NGEU* ieņēmumus novirzītu caur šo kontu saņēmējiem;

2. Komisija primāro tirgotāju tīklu izveido pēc tam, kad ir ticis pieņemts paralēlais Komisijas lēmums par primāro tirgotāju tīklu. ES valstu un pārvalstisko primāro tirgotāju grupu locekļu ieinteresētības izteikšanas periods tagad ir sācies. Komisija izskatīs visus pieteikumus un maija beigās publicēs pirmo *NGEU* primāro tirgotāju sarakstu;

3. ir pieņemts Komisijas lēmums, ar ko nosaka pārvaldības kārtību un riska pārvaldības struktūras, lai nodrošinātu šo svarīgo darbību pārskatatbildību, pārredzamību un pareizu finanšu pārvaldību;

4. tiek īstenoti visi tehniskie un darbības sagatavošanās darbi, lai nodrošinātu darījumu raitu izpildi, izmantojot iedibinātas vienošanās ar publiskām iestādēm par līdzekļu apstrādi un darījumu norēķiniem.

4. TURPMĀKIE PASĀKUMI PIRMS PIRMAJIEM *NGEU* DARĪJUMIEM

Pirms *NGEU* pirmās emisijas jūnijā Komisija sasniegs šādus būtiskus starpposma mērķrādītājus ceļā uz *NGEU* emisijas programmas pilnīgu īstenošanu:

1. iepazīstināt ar izsoles platformu, ko Komisija izmantos gan attiecībā uz vidēja termiņa, gan ilgtermiņa obligācijām un ES parādzīmēm (2021. gada maija vidū);

2. pabeigt cenu noteikšanas un atmaksas termiņa politiku attiecībā uz ANM aizdevumiem. Šī politika nodrošinās vienlīdzīgu attieksmi un pievilcīgus un viegli pārvaldāmus atmaksas nosacījumus visām dalībvalstīm, kas pieprasa aizdevumus;

3. pieņemt pirmo pamatlēmumu par aizņemšanos un publicēt pirmo pusgada finansēšanas plānu *NGEU* emisijām un ieguldītāju informatīvo biļetenu, sniedzot skaidru norādi par mūsu emisijas plāniem atlikušajā 2021. gada daļā (2021. gada jūnija sākumā).

Pēc lēmuma par pašu resursiem ratifikācijas saskaņā ar attiecīgajām konstitucionālajām prasībām, kas gaidāma vēlākais līdz vasarai, Komisija varēs sākt pirmo *NGEU* sindicēto darījumu, pamatojoties uz mūsu pirmo finansēšanas plānu.

5. TURPMĀKAIS DARBS, LAI PABEIGTU UN UZLABOTU *NGEU* DIVERSIFICĒTO FINANSĒŠANAS STRATĒĢIJU

Pēc pirmās emisijas turpināsies darbs pie *NGEU* diversificētās finansēšanas stratēģijas īstenošanas. Vasarā Komisija cieši sadarbosies ar izsoļu sistēmas pārvaldītāju, lai 2021. gada septembrī varētu sākt izsoļu programmu. ES parādzīmju programmas pirmā izsole būs vēl viens nozīmīgs notikums *NGEU* emisijas programmas īstenošanas laikā.

Attiecībā uz aizdevumiem Komisija arī turpinās ieguldīt savās spējās. Sākotnēji, lai varētu ātri izmaksāt līdzekļus, dalībvalstīm izsniegto aizdevumu procentu likme var periodiski un ierobežotā mērā mainīties, jo dažām obligācijām portfelī, kas finansē aizdevumus, termiņš beidzas. Lai piedāvātu dalībvalstīm iespēju šos sākotnējos aizdevumus aizstāt ar fiksētas likmes aizdevumiem, Komisija ātri strādās, lai uzlabotu spēju kompensēt termiņu nesakritību starp aizdevumu un pamatā esošajiem finansēšanas instrumentiem. Tam nepieciešama darbības spēju veidošana, lai ierobežotu procentu likmju risku (izmantojot procentu likmju mijmaiņas līgumus), kas izriet no termiņa maiņas šādā operācijā. 2022. gadā būs iespējams piedāvāt fiksētas procentu likmes.

Šajā padziļinātajā posmā varētu ieviest papildu instrumentus, lai uzlabotu likviditātes riska un nesamaksāto parādu pārvaldības instrumentu kopumu[13].

6. *NGEU* "ZAĻO" OBLIGĀCIJU EMISIJA

Saskaņā ar saviem centieniem pārorientēt kapitāla plūsmas uz ilgtspējīgāku izmantošanu, kā izklāstīts 2018. gada "Rīcības plānā: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšana"[14], , Komisija finansēs 30 % no *NGEU* programmas, emitējot "zaļās" obligācijas. "Zaļo obligāciju" emisija varētu sasniegt 250 miljardus euro, tādējādi ES kļūstot par vienu no lielākajiem "zaļo" obligāciju emitentiem pasaulē un stiprinot ES politiku un tirgus līderību ilgtspējīga finansējuma jomā.

Komisija pašlaik izstrādā "zaļo" obligāciju emisijas regulējumu *NGEU* ietvaros ("*NGEU* "zaļo" obligāciju regulējums"). *NGEU* "zaļo" obligāciju regulējums balstīsies uz dalībvalstu pienākumu nodrošināt, ka 37 % izdevumu, ko finansē no valsts atveseļošanas un noturības plāniem, tiek novirzīti investīcijām un reformām, kas vērstas uz klimata pārmaiņām. Dalībvalstu vai reģionālo/pilsētu iestāžu izdevumi ar klimatu saistītām investīcijām tiks skaidri noteikti, pamatojoties uz metodiku, kas noteikta Atveseļošanas un noturības

[13] Tas varētu ietvert iespēju izmantot 1) līgumus par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu, lai uz ierobežotu laiku piesaistītu naudu apmaiņā pret vērtspapīriem, kas uz laiku tiek aizdoti; 2) komerciālus vērtspapīrus, kas ir vēl elastīgāks instruments nekā valsts parādzīmes un var būt noderīgs papildu instruments nelielām summām; 3) spēju īstenot atpirkšanas programmu, lai pārvaldītu obligāciju dzēšanas profilu.

[14] https://ec.europa.eu/info/publications/sustainable-finance-renewed-strategy_en.

mehānisma regulā. Šī metodika jau ir iespēju robežās pielāgota taksonomijai. Identificētie izdevumi būs attiecināmie izdevumi saistībā ar *NGEU* "zaļo" obligāciju regulējumu.

NGEU "zaļo" obligāciju regulējuma pamatā būs dalībvalstu divreiz gadā sniegta informācija par šo investīciju un reformu izdevumiem. Šī informācija ļaus Komisijai sniegt ieguldītājiem nepieciešamās garantijas, ka ieņēmumi no "zaļo" obligāciju emisijas ir izmantoti "zaļām" investīcijām.

NGEU "zaļo" obligāciju regulējuma pamatā būs labi zināmi un vispāratzīti tirgus standarti, vienlaikus to pēc iespējas pielāgojot gaidāmajam ES "zaļo" obligāciju standartam.

NGEU "zaļo" obligāciju regulējums tiks publicēts vasaras sākumā. Pamatojoties uz to, pirmā *NGEU* "zaļo" obligāciju emisija varētu notikt jau 2021. gada rudenī.

7. ZIŅOŠANA EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

NGEU finansēšanas stratēģija tiks īstenota, pamatojoties uz procesiem, kas nodrošina pilnīgu pārskatatbildību, augstu pārredzamības līmeni un nodrošina visu *NGEU* finansējuma plūsmu pareizu finanšu pārvaldību. Lai nodrošinātu *NGEU* operāciju pareizu finanšu pārvaldību, Komisija ir izveidojusi spēcīgu pārvaldības un riska pārvaldības sistēmu, kas ir vērsta uz neatkarīga risku direktora lomu, kurš atbild par stingras riska un atbilstības politikas pārraudzību.

NGEU īstenošana būs Eiropas Parlamenta un Padomes interesēs, ņemot vērā darbību dimensijas un to nozīmi *NextGenerationEU* ekonomisko un sociālo mērķu īstenošanā. Tādēļ un kā izklāstīts lēmumā par pašu resursiem un iestāžu nolīgumā[15], Komisija regulāri un vispārīgi informē Eiropas Parlamentu un Padomi par visiem tās parādu pārvaldības stratēģijas aspektiem. No 2021. gada trešā ceturkšņa saskaņā ar lēmuma par pašu resursiem 5. panta 3. punktā izklāstītajām prasībām Eiropas Parlamentam un Padomei katru gadu tiks sniegta atjaunināta informācija par aizņēmumu un aizdevumu darbībām.

8. SECINĀJUMS

NextGenerationEU ir atslēga Savienības ātrai un pilnīgai atveseļošanai no šīs krīzes. *NGEU* diversificētā finansēšanas stratēģija ir būtisks elements tā veiksmīgā īstenošanā. Tas ļaus Komisijai efektīvi darboties un finanšu tirgos mobilizēt resursus, kas vajadzīgi Savienības ekonomikas atveseļošanai. Visbeidzot, diversificēta finansēšanas stratēģija ļaus Komisijai finansēt *NextGenerationEU* ar zemāku izpildes risku un zemākām izmaksām dalībvalstīm un Eiropas nodokļu maksātājiem.

Skatoties tālāk par tiešo ekonomisko un sociālo krīzi veiksmīga *NGEU* emisijas programma stiprinās arī ekonomiskās un monetārās savienības struktūru, palielinās euro nozīmi starptautiskajos kapitāla tirgos un apstiprinās ES vadošo lomu ilgtspējīga finansējuma jomā. Tā var stiprināt euro starptautisko nozīmi, padziļinot ES kapitāla tirgus, piedāvājot pasaules mēroga ieguldītājiem jaunu augsti novērtētu un likvīdu euro denominētu aktīvu, tostarp revolucionāru ES parādzīmju programmu. Ambicioza un veiksmīga *NGEU* "zaļo" obligāciju emisija stiprinās ES vadošo pozīciju, veidojot dziļus ES tirgus ilgtspējīga finansējuma jomā.

[15] Iestāžu nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (OV L 433I, 22.12.2020.).

Visu šo iemeslu dēļ diversificēta finansēšanas stratēģija ir pareizā pieeja *NGEU* finansēšanai. Komisija būs gatava sākt *NGEU* finansēšanas darījumus, tiklīdz būs ieviesti juridiskie nosacījumi aizņēmumu sākšanai, lai līdz jūnijam emitētu pirmās *NGEU* obligācijas.